

04: Ny måling sender klima og miljø helt i top som afgørende emne til valget

07: 7 ud af 10 snakker om kommunalvalget med partneren, venner og kollegaer

MOMENTUM. 13. ÅRGANG. 17. UDGAVE
KL. 2. NOVEMBER 2021

Af Rasmus Giese Jakobsen og Jens Baes-Jørgensen, ragj@kl.dk

Knap hver tredje vælger vil skifte *parti* fra folketingsvalg til kommunalvalg

Når vælgerne sætter deres kryds til kommunalvalget den 16. november, er der for mange helt andre tanker i spil end til folketingsvalget. Hele 31 procent svarer i en ny undersøgelse, at de ikke vil stemme på det samme parti som ved folketingsvalget i 2019, og samtidig svarer en femtedel, at det er holdningen til en konkret lokal sag, der afgør deres kryds.

Folketingsvalget og kommunalvalget er for mange vælgere to vidt forskellige valg, hvor der ikke per automatik sættes kryds ved det samme parti. Det understreges i en ny undersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen, som Voxmeter har gennemført for Momentum.

Selvom det kun er lidt over to år siden, vi senest stemte til et folketingsvalg, vil 31 procent af vælgerne stemme på et andet parti til kommunalvalget, end de gjorde ved det seneste folketingsvalg. Blandt vælgerne, der vil stemme på et andet parti til kommunalvalget end til folketingsvalget, svarer 30 procent, at det skyldes, at de "gerne vil stemme på en bestemt kandidat, og så er det ikke vigtigt, om kandidaten er fra det ene eller det

andet parti". Det er den årsag, som flest peger på, og det er også den årsag, som kommunalforsker og centerleder på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Roger Buch, hæfter sig mest ved.

»Der er mange, der ønsker at stemme på en bestemt kandidat, som, man synes, siger nogle fornuftige ting, og så skeler man ikke så meget til, at de stiller op for et andet parti, end man stemte på ved folketingsvalget,« siger Roger Buch.

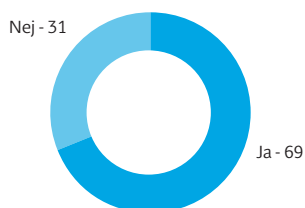
Han nævner aktuelt kommunalvalgkampen på Bornholm, hvor Dansk Folkeparti ifølge flere målinger står til et godt valg.

»Dansk Folkeparti klarer sig landspolitisk dårligt, men det ser ud til, at DF får et rigtigt flot valg på Bornholm, og det er altså, fordi man har et par kandidater, som, bornholmerne synes, gør det rigtig godt. Og så vælger man at sætte kryds på DF, selvom man ikke ville gøre det, hvis det var et folketingsvalg,« siger Roger Buch.

En kandidats geografiske tilknytning kan også være en ting, der trækker, så man gerne vil have valgt en fra sin bydel, landsby eller sit hjørne af kommunen. En anden årsag kan være, at det vigtigste for en er, at kandidaten repræsenterer en bestemt gruppe.

»Hvis man nu gerne vil se flere indvandrere, landmænd eller skolelærere i sin kommunalbestyrelse, så kan det også være med til at trække en over til en bestemt kandidat. Hvis der er en skolelærer, der siger nogle fornuftige ting i debatten om folkeskolen, ▶

Forventer du at stemme på det samme parti til kommunalvalget den 16. november, som du gjorde ved det seneste folketingsvalg? (%)

Note: Tallene omfatter kun de vælgere, der ved hvilket parti, de vil stemme på, havde stemmeret og stemte på et parti ved seneste folketingsvalg.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

så sætter man sit kryds her, selvom vedkommende er fra et parti, man aldrig kunne finde på at stemme på i landspolitikken,« siger Roger Buch.

Efter ønsket om at stemme på en bestemt kandidat er den næstmest udbredte årsag til at stemme på et nyt parti, at det parti, man vil stemme på, ”kommunalpolitisk passer bedre til

: Hvis man nu gerne vil se flere indvandrere, landmænd eller skolelærere i sin kommunalbestyrelse, så kan det også være med til at trække en over til en bestemt kandidat. Hvis der er en skolelærer, der siger nogle fornuftige ting i debatten om folkeskolen, så sætter man sit kryds her, selvom vedkommende er fra et parti, man aldrig kunne finde på at stemme på i landspolitikken

Roger Buch, kommunalforsker og centerleder på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

mine holdninger”. Det svarer 27 procent, mens 21 procent svarer, at deres politiske præferencer har ændret sig.

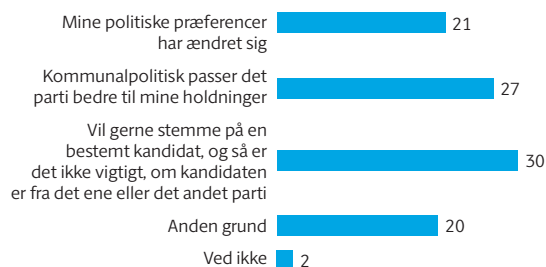
Men sidstnævnte behøver ikke at betyde, at det kun er præferencerne på den landspolitiske scene, der har ændret sig.

»Hvis man generelt er i politisk bevægelse fra et parti til et andet på det landspolitiske plan, så er det ikke så overraskende, at man også vil skifte parti kommunalpolitisk. Men man kan ikke have en rygmarvsreaktion om, at det bare er, fordi man flytter sig landspolitisk, og så rykker man også med kommunalpolitisk. Det kan sagtens være sager på den kommunalpolitiske scene, der betyder, at man vil skifte parti,« siger Roger Buch.

Et endeligt bud på en årsag kan også være, at vælgerne ikke vil gamble med tilstanden i deres kommune, og derfor stemmer på et andet parti end til folketingsvalget.

»Hvis borgerne oplever en veldreven kommune, hvor der er godt styr på skolerne og ældreområdet, hvor vejene bliver ryddet for sne osv., så kan man meget let overtales til at stemme på ▶

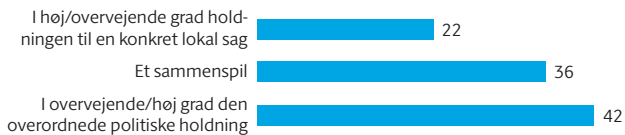
Hvorfor forventer du ikke at stemme på det samme parti til kommunalvalget den 16. november, som du gjorde ved det seneste folketingsvalg? (%)

Note: Spørgsmålet er kun stillet til de respondenter, der har svaret nej til, at de vil stemme på det samme parti til kommunalvalget som de gjorde ved det seneste folketingsvalg.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

Forventer du, at det bliver den lokale politikers/partis holdning til en konkret lokal sag, eller den overordnede politik, der bliver afgørende for, hvor du sætter dit kryds til kommunalvalget? (%)

Note: Spørgsmålet er kun stillet til de respondenter, der har svaret nej til, at de vil stemme på det samme parti til kommunalvalget som de gjorde ved det seneste folketingsvalg. Respondenter der har svaret ved ikke er frasortet.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

Forventer du, at det bliver den lokale politikers/partis holdning til en konkret lokal sag, eller den overordnede politik, der bliver afgørende for, hvor du sætter dit kryds til kommunalvalget?, fordelt på alder (%)

	18-34år	35-49år	50-64år	65år+
I høj/overvejende grad holdningen til en konkret lokal sag	31	19	21	17
Et sammenspil	39	37	37	32
I overvejende/høj grad den overordnede politiske holdning	30	44	42	51

Note: De emner der er gået statistisk frem eller tilbage fra 2013 til 2021 er markeret med blå ved fremgang og rødt ved tilbagegang. Respondenter der har svaret ved ikke er frasortet.

Kilde: Voxmeter har for Momentum foretaget en undersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i oktober/november 2021 samt august 2021 samt tilsvarende udført i oktober/november 2013 og 2017 af YouGov for Momentum.

en borgmester fra et andet parti, end man stemmer på nationalt. Som den længst siddende borgmester Keld Rasmussen engang sagde: "Glem smarte kampagner. Det, der tæller, er at få lavet nogle kloakker og nogle boliger. Så vinder man valget." Det, synes jeg, er den helt rigtige analyse,« siger Roger Buch.

Det ser man ifølge Roger Buch for eksempel i kommuner som København og Frederiksberg, hvor henholdsvis Socialdemokratiet og Det Konservative Folkeparti har siddet på magten i over 100 år.

»Hvis man nu stemte, som man ville gøre ved et folketingsvalg, så risikerer man jo, at den her veldrevne kommune pludselig bliver til noget andet, som man ikke synes om. Der er man på både Frederiksberg og i København ret konservative som

vælgere. Man vil gerne holde fast i det bestående, hvis det er noget godt.«

Enkelt-sager kan afgøre stemme

I Momentums undersøgelse fremgår det også, at 22 procent af vælgerne i høj eller overvejende grad vil lade politikernes holdning en lokal konkret sag afgøre, hvor de sætter deres kryds i stemmeboksen. 42 procent svarer, at det i overvejende eller høj grad er den overordnede politiske holdning, der afgør krydset, mens 36 procent svarer, at det bliver et sammenspil mellem de to.

Netop lokale enkelt-sager kan ifølge Roger Buch også være medvirkende til, at nogle vælgere skifter parti mellem folketingsvalg og kommunalvalg.

»Man kan meget vel forestille sig, at dem, der skifter parti, kunne finde på at gøre det på grund af en konkret sag. Nogle kan finde på at belønne en politiker med sin stemme, fordi der konkret er noget godt, men der er nok ingen tvivl om, at de fleste, der vil stemme på baggrund af en konkret sag, gør det, fordi de vil straffe for noget, de er utilfredse med,« siger Roger Buch og fortsætter:

»Det kan være lige fra en borgmester, der laver en smart boliginvestering, til et solcelleanlæg, der skal stilles op ved siden af borgerens landsby eller skolelukninger, som borgerne er utilfredse med og gør, at man rykker sin stemme.«

Som et konkret eksempel på en sag, hvor det er modstanderne, der fylder mest i valgkampen, nævner Roger Buch en bro over Gudenåen, der skal bygges i Randers.

»Dem, der er imod broen, er meget aktive og kører skarp valgkamp. Det er ikke så mærkeligt, for der er mange mennesker, der vil få til- og frakørsel fra broen i deres nabolag. Men de mange mennesker, der vil få glæde af sådan en bro og synes, det bliver fedt at slippe for at skulle ind igennem Randers centrum hver morgen, de er ikke nær så højlydte,« siger Roger Buch.

Og sådan er vilkårene bare i lokalpolitik.

»Det er jo en af politikernes evige udfordringer. De utilfredse er meget mere aktive og højlydte end de tilfredse. Og dem, der er utilfredse, de lader sig lettere flytte, de er mere aktive og går mere ud og råber op,« siger Roger Buch.

: Der er mange, der ønsker at stemme på en bestemt kandidat, som man synes, siger nogle fornuftige ting, og så skeler man ikke så meget til, at de stiller op for et andet parti end man stemte på ved folketingsvalget

Roger Buch, kommunalforsker og centerleder på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Ny måling sender klima og miljø helt i top som afgørende emne til valget

Af Jens Baes-Jørgensen, jjr@kl.dk

Ny måling viser, at klima og miljø bliver vigtigere og vigtigere for, hvor vælgerne vil sætte deres kryds, jo tættere vi kommer på kommunalvalget. Klima og miljø er nu det emne, som flest angiver som førsteprioritet, mens hele 39 procent har det i deres top tre, hvilket kun overgås af ældrepleje. Tilbage i 2013 var andelen blot 12 procent. Især de unge og kvinder finder klima og miljø vigtigt.

Klima og miljø er for alvor kommet i fokus til dette kommunalvalg, og det er kun blevet endnu vigtigere for vælgerne, jo tættere på valget vi er kommet. Det viser en undersøgelse, Voxmeter har foretaget for Momentum blandt et repræsentativt udsnit af danskere.

Her er klima og miljø med 17 procent det emne, flest vælger, når de bliver spurgt til, hvilket emne der er vigtigst for, hvor de vil sætte deres kryds til kommunalvalget, og hele 39 procent har klima og miljø blandt deres tre vigtigste emner. Ved en tilsvarende måling i august var andelen på 33 procent, og det var allerede en voldsom stigning i forhold til de seneste valg, hvor andelen var på 17 procent i 2017 og helt nede på 12 procent i 2013. Med 39 procent i den nye måling er klima og miljø kun overgået af ældreplejen, som 40 procent har i deres top tre over afgørende emner. Klima og Miljø og er lige foran sundhed, der ligger på 37 procent.

Den konstante og markante stigning gør ifølge valgforsker og professor på Institut for Statskundskab på SDU, Ulrik Kjær, at klima og miljø for alvor rykket ind blandt emnerne, der er med til at afgøre kommunalvalget.

»Vi er nu kommet derop, hvor det virkelig begynder at kunne afgøre valg i de enkelte kommuner og ikke kun i kommuner med

grønne enkeltsager. Det gælder ikke mindst på personniveau, for når et nyt emne kommer bragende ind på scenen, har jeg svært ved at se, at det ikke får en betydning, fordi mange stemmer personligt. Det kan komme til at betyde, at kandidaten med en troværdig grøn dagsorden får et bedre personligt stemmetal end dem, der ikke har vægtet denne dagsorden så højt,« siger Ulrik Kjær.

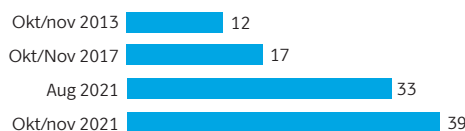
Som nævnt spurgte Momentum også i august befolkningen om, hvilke emner der var afgørende for deres stemme. Her havde 33 procent det i sin top 3, så det er en statistisk signifikant stigning, at det nu gælder 39 procent. Det overrasker Ulrik Kjær, at der kan komme et forholdsvist nyt emne og i den grad erobre scenen.

»Vi har i mange kommunalvalg i træk haft et ret stabilt billede af, hvad der var de vigtigste emner, nemlig sundhed og ældre. Så at klima og miljø holder sig deroppe og endda udbygger nu, hvor vi er inde i den intense del af valgkampen, er meget interessant,« siger Ulrik Kjær.

Hos Danmarks Naturfredningsforening vækker klima og miljøes høje placering i den nye måling glæde, forklarer direktør Lars Midtby.

»Vi er meget begejstrede for den store interesse, som vi også oplever rundt om i hele landet i forbindelse med kommunalvalget. Jeg tror, at både klima- og biodiversitetskrisen sidder

Udviklingen i andelen af befolkningen, der har valgt klima og miljø som 1., 2., eller 3. prioritet i forhold til hvilke emner der især vil være afgørende for, hvor de sætter deres kryds til kommunalvalget (%)

Kilde: Voxmeter har for Momentum foretaget en undersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i oktober/november 2021 samt august 2021 samt tilsvarende udført i oktober/november 2013 og 2017 af YouGov for Momentum.

Andel vælgere, der har valgt emnet som 1. prioritet over emner, der især vil være afgørende for, hvor de sætter deres kryds til kommunalvalget den 16. november? (%)

Klima og miljø	17
Ældrepleje	16
Sundhed	13
Skat	8
Folkeskolen	7
Beskæftigelse og arbejdsmarkedspolitik	7
Erhvervsudvikling	5
Sociale tilbud og service i forhold til udsatte grupper	5
Daginstitutioner	5
Kultur, sports- og fritidstilbud	4
Trafik og kollektiv transport	4
Boligpolitik	3
Indsatsen for integration af flygtninge og indvandrere	2
Indsatsen for unge i kommunen	2

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

i mange mennesker, og de derfor har et ønske om, at der skal langt mere markant handling til, og det har de jo ret i, hvis man ser på videnskabelige anbefalinger senest fra FN's klimapanel. Det bedste, der kan ske, er, at der er et folkeligt pres for at lade handlingerne følge ord og behov,« siger Lars Midtiby.

: Vi er nu kommet derop, hvor det virkelig begynder at kunne afgøre valg i de enkelte kommuner og ikke kun i kommuner med grønne enkeltager. Det gælder ikke mindst på personniveau, for når et nyt emne kommer bragende ind på scenen, har jeg svært ved at se, at det ikke får en betydning, fordi mange stemmer personligt. Det kan komme til at betyde, at kandidaten med en troværdig grøn dagsorden, får et bedre personligt stemmetal end dem, der ikke har vægtet denne dagsorden så højt

Ulrik Kjær, valgforsker og professor på Institut for Statskundskab på SDU

Undersøgelsen viser også, at det især er kvinderne og de yngre generationer, der har klima og miljø i tankerne, når de sætter deres kryds.

Kommunerne er vigtige i klimaindsatsen

Det giver ifølge Lars Midtiby rigtig god mening, at befolkningen har et skarpt fokus på klima og miljø op til kommunalvalget, da kommunerne via for eksempel muligheden for at planlægge arealet i kommunen har en enorm rolle at spille i forhold til at præge naturen i Danmark.

»Kommunerne er en helt central aktør i at få skabt handling, og det ligger i fin forlængelse af, at vi havde et klimavalg i 2019. ▶

Hvilke emner vil især være afgørende for, hvor du sætter dit kryds til kommunalvalget den 16. november? – udvikling 2013-2021 (%)

Emne valgt som 1., 2., eller 3. prioritet

	2013	2017	Aug 2021	Okt/nov 2021
Ældrepleje	40	46	38	40
Klima og miljø	12	17	33	39
Sundhed	26	34	36	37
Beskæftigelse og arbejdsmarkedspolitik	37	25	21	23
Folkeskolen	23	23	26	22
Skat	26	18	21	20
Trafik og kollektiv transport	24	17	21	19
Erhvervsudvikling	20	14	20	18
Sociale tilbud og service i forhold til udsatte grupper	19	18	18	15
Kultur, sports- og fritidstilbud	9	9	18	15
Daginstitutioner	13	13	13	14
Boligpolitik	9	9	11	12
Indsatsen for integration af flygtninge og indvandrere	9	13	13	12
Indsatsen for unge i kommunen	13	11	10	9

Note: De emner der er gået statistisk signifikant frem eller tilbage fra 2013 til 2021 er markeret med blått ved fremgang og rødt ved tilbagegang.

Kilde: Voxmeter har for Momentum foretaget en undersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i oktober/november 2021 samt august 2021 samt tilsvarende udført i oktober/november 2013 og 2017 af YouGov for Momentum.

Andel af henholdsvis kvinder og mænd, der har klima og miljø, som deres 1., 2., eller 3. prioritet i forhold til hvilke emner der især vil være afgørende for, hvor de sætter deres kryds til kommunalvalget den 16. november (%)

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

Alle målinger siden har bekræftet, at på trods af coronakrise og andre ting på velfærdsområdet, så har den grønne dagsorden holdt sig helt i top, så det er en naturlig forlængelse, at efter man har efterspurgt handling nationalt, så efterspørger man nu markant handling lokalt,« siger Lars Midtby.

Han håber, at valget resulterer i en udvikling, hvor kommunalbestyrelserne bliver endnu mere optaget af at gøre en indsats for klima og miljø.

»Det allervigtigste er, at man giver naturen mere plads. Tiltag, som kan bruges både til at have en klimateffekt, passe på vores grundvand og give os alle sammen nogle dejlige naturoplevelser,« siger Lars Midtby.

Hvilke emner vil især være afgørende for, hvor du sætter dit kryds til kommunalvalget den 16. november? – opdelt på alder (%)

Emne valgt som 1., 2., eller 3. prioritet

	18-24år	25-39år	40-54år	55-64år	65år+
Ældrepleje	18	14	31	55	70
Beskæftigelse og arbejdsmarkedspolitik	21	23	27	32	13
Sundhed	35	30	34	38	47
Skat	13	19	23	22	21
Folkeskolen	20	25	29	15	19
Trafik og kollektiv transport	22	21	21	14	16
Sociale tilbud og service i forhold til udsatte grupper	19	16	15	14	14
Erhvervsudvikling	12	14	23	21	16
Klima og miljø	53	50	33	40	31
Indsatsen for unge i kommunen	14	9	10	6	7
Daginstitutioner	18	26	12	11	7
Kultur, sports- og fritidstilbud	17	23	15	8	10
Boligpolitik	26	14	8	11	12
Indsatsen for integration af flygtninge og indvandrere	12	12	12	9	12

Note: De emner aldersgruppen finder statistisk signifikant mere vigtig end landsgennemsnittet er fremhævet med blåt, og rødt hvis aldersgruppen finder det mindre vigtigt.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

Der er allerede gang i arbejdet med klima og miljø i kommunerne. For eksempel er 95 kommuner i dag med i klimasamarbejdet DK2020, som betyder, at de skal udarbejde lokale klimahandlingsplaner, der lever op til Parisaftalens målsætninger. Nogle er allerede færdige, mens andre er i gang med arbejdet. Og rundt om i kommunerne har kommunalpolitikere ifølge Ulrik Kjær da også fået mere fokus på klima og miljø, men han påpeger samtidig, at langt fra alle er blevet specielt konkrete, og at vælgernes nye fokus derfor kan være en fordel for de kandidater, der er længere fremme i udformningen af deres klima og miljøsynspunkter.

»Mit bud vil være, at der i rigtig mange kommuner er mange partier, der kun har taget det første skridt, hvor de har formuleret, hvor grønne de er. Men det næste skridt, hvor man får formuleret lidt mere detaljeret, hvad man vil i forhold til kystsikring, alternativ energi, elbiler og elladestandere, ved jeg ikke, hvor langt man egentlig er med alle steder,« siger Ulrik Kjær.

Han tror, at vælgernes fokus på klima og miljø især kan få betydning for, hvordan stemmerne fordeles på kandidaterne inden for det samme parti.

»Dem, der har omsat de grønne ambitioner i konkrete initiativer som grønne mad i daginstitutionerne, flere ladestandere og bilerne ud af byen, de løber fra de andre. Med så højt et tal må der simpelthen sidde nogle løse klimastemmer, hvor du ikke nødvendigvis skal være meget mere konkret end andre på listen, for at det kan give stemmer nok til et indvalg,« siger Ulrik Kjær.

Danmarks Naturfredningsforenings direktør Lars Midtby mener, der forestår et arbejde for lokalpolitikere, og han ser frem til, at man forhåbentlig efter kommunalvalget kommer i gang med reelle forandringer.

»Det er vigtigt, at man er klar til at sætte hånden på kogepladen og stille nogle konkrete forandringer i udsigt, så det ikke bare bliver en løs snak om, at det grønne også er godt, men at man får vist viljen og vejen til handling til at gøre en forskel. Vi tillader os i hvert fald indtil videre at have tårnhøje forventninger til de nye kommunalbestyrelser, der bliver valgt på baggrund af den her dagsorden,« siger Lars Midtby.

7 ud af 10 snakker om kommunalvalget med partneren, venner og kollegaer

Af Rasmus Giese Jakobsen, ragj@kl.dk

Langt de fleste danskere snakker om kommunalvalget med sin partner, venner, kollegaer og børn, og knap 3 ud af 4 har planer om at følge med i dækningen på valgaftenen. Der er dog stadig godt en fjerdedel, der ikke taler med andre om valget.

Snakken om kommunalvalget er foregået lystigt i de danske dagligstuer, kantiner og fodboldklubber. For 7 ud af 10 havde allerede i ugerne før valget snakket om kommunalvalget med enten deres partner, børn, venner, kollegaer, naboer, kandidater eller andre. Det viser en ny undersøgelse, Voxmeter har gennemført for Momentum blandt en repræsentativt udsnit af befolkningen.

Topscoren er ens partner, som 47 har drøftet kommunalvalget med, mens 26 procent har talt med deres venner, og 17 procent har gjort det med henholdsvis deres børn eller kollegaer. Der er dog også 28 procent, der svarer, at de ikke har talt om valget med nogen.

Ved det seneste kommunalvalg i 2017 var der 70,6 procent af befolkningen, der stemte, og det er ikke tilfældigt, at det er den samme andel, der svarer, at de har talt om valget med andre. Det siger kommunalforsker og centerchef på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Roger Buch.

»Det er en klassiker i valgundersøgelser, at det med at snakke med familie, venner og kolleger er en meget væsentlig faktor for, at man stemmer, og faktisk også for, hvem man skal stemme på. Når vi taler sammen om valget, er det noget af det, der er med til at fjerne tvivl, og betyder, at vi kommer hen at stemme,« siger Roger Buch.

Han hæfter sig dog også ved, at der er 28 procent, som svarer, at de ikke har talt om valget med nogen.

»Det er godt nok mange, som øjensynligt slet ikke har snakket om kommunalvalget med nogen, og jeg tænker, at det er et wake-upcall til vores kommunalpolitikere. Det viser, at de har en

opgave, som ikke kun gælder op til valget, men også efter valget, hvor de bør sætte sig ned og tænke over, hvordan vi får flere mennesker til at snakke med andre om kommunalpolitik,« siger Roger Buch.

Han påpeger dog samtidig, at det kan have en betydning, at flere danskere lever alene i dag end for år tilbage, og at meget debat i dag foregår på skrift på sociale medier.

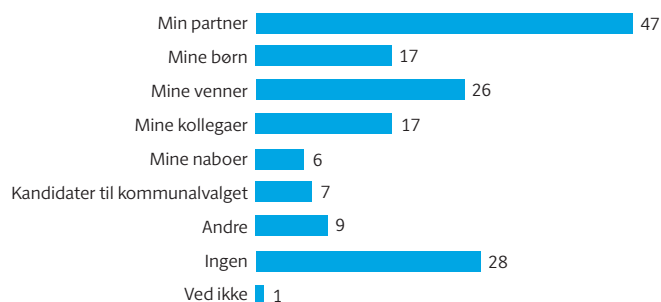
»Der er kommet markant flere enlige i alle aldersgrupper, og det vil i hvert fald give en naturlig forklaring på, at man ikke snakker med sin partner. Samtidig lægger vi jo rigtig megen tid på de sociale medier, og det er ikke sikkert, at folk tænker, de har snakket med nogen om valget, hvis de har skrevet med andre om det på Facebook,« siger Roger Buch.

Undersøgelsen viser også, at 6 ud af 10, at de forventer at følge mediernes dækning på valgaftenen, men også at der er 21 procent, der forventer at gøre det alene.

Det er en borgerpligt at stemme

Momentums undersøgelse viser også, at knap 2 ud af 3 har tænkt sig at tage af sted til afstemningsstedet sammen med

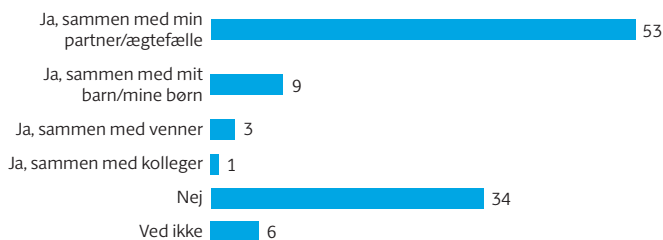
Hvem har du snakket med om kommunalvalget den 16. november? (%)

Note: Det har været muligt at afkrydse flere valgmuligheder.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

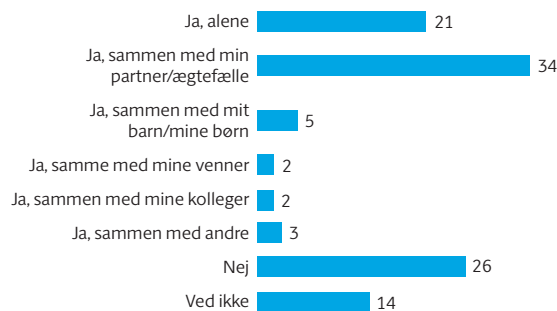
Forventer du at tage til afstemningsstedet sammen med nogen til kommunalvalget den 16. november? (%)

Note: Det har været muligt at afkrydse flere valgmuligheder.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

Forventer du at følge med i mediernes dækning af kommunalvalget på valgdagen den 16. november? (%)

Note: Det har været muligt at afkrydse flere valgmuligheder.

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

andre. Igen er topscoreren partneren, som 53 procent regner med at følges med. 9 procent vil følges med sine børn og 3 procent med venner. 34 procent regner dog ikke med at følges med nogen.

Det er utroligt vigtigt, at man fastholder muligheden for at tage fysisk af sted sammen til stemmeboksen, hvis man vil fastholde den høje stemmeprocent til kommunalvalget. Det mener Roger Buch.

»Jeg tror næsten ikke, man kan overvurdere vigtigheden af det, og det er faktisk også en af de vigtigste grunde til, at det er godt, at grundloven blokerer for, at vi får digitale valg i Danmark. Det vil efter min vurdering give et voldsomt dyk i valgdeltagelsen, fordi det er sjældent sådan i et parforhold, at begge er lige

interesseret i politik, og det derfor ofte ender med, at den trækker den anden med på valgdagen,« siger Roger Buch.

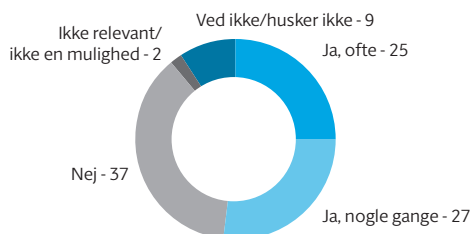
Han påpeger, at vi i Danmark har en af de stærkeste stemmenormer i verden forstået på den måde, at det opfattes som en borgerpligt at stemme. Men også, at normen er udfordret, når der ikke er nogen at følges med.

»Vi opdagede for år tilbage, at de 18-19-årige stemmer rigtig meget, mens de 20-22-årige ikke stemmer ret meget. Det skyldes, at mange 18-19-årige bor hjemme, og når valgkortet kommer, så sørger forældrene for, at de kommer med hen og stemme, selvom de måske ikke føler, de har sat sig nok ind i det. Men tre år senere er de flyttet hjemmefra, og så kommer der ikke nogen og hiver dem i ærmet. Så det er ekstremt vigtigt med det sociale fællesskab om valgbehandlingen,« siger Roger Buch.

I undersøgelsen svarer 25 procent, at deres forældre ofte tog dem med hen at stemme, da de var børn, og 27 procent, at det skete nogle gange. 37 procent svarer, at forældrene ikke tog dem med. Selvom valgdeltagelsen dykker blandt befolkningen i 20'erne, så stiger den med alderen.

»Når man når hen i slutningen af 20'erne og er flyttet sammen med sin kæreste og måske får sit første barn, så sker der to ting. Dels, at man har en partner, der kan trække en med, og dels, at man nu er i en livssituation, hvor man opdager, at kommunalpolitik saftusme er vigtigt. Det kan være en barsk opvågning at opdage, at man bor i en kommune, hvor en vuggestueplads koster 4.000 om måneden, når man også kan finde kommuner, hvor det koster under 2.000. Så opdager man kommunalpolitikens vigtighed,« siger Roger Buch.

Tog dine forældre dig med hen at stemme ved valg og afstemninger, da du var barn? (%)

Kilde: Voxmeter for Momentum. Undersøgelse i blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i perioden 19. oktober til 4. november.

MOMENTUM – 16. NOVEMBER 2021. 13. ÅRGANG 18. UDGAVE
UDGIVER: KL

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: KRISTIAN VENDELBO

REDAKTION: JENS BAES-JØRGENSEN, RASMUS GIESE JAKOBSEN

MOMENTUM@KL.DK
WEIDEKAMPSPGADE 10, POSTBOKS 3370, 2300 KBH. S
Gratis elektronisk abonnement kan tegnes på
WWW.KL.DK/MOMENTUM

DESIGN: KONTRAPUNKT - LAYOUT: KL'S TRYKKERI
ARTIKLER KAN CITERES MOD KILDEANGIVELSE